

De Profeet Daniël

Tweegesprek tussen Gert van de Weerd en Henk Schouten

Aflevering 7: Daniël; hoofdstuk 6

Bijbelvertaling uit: Weerd, De Profeet Daniël

Darius diende onder Cyrus II

Het Babylonische wereldrijk werd, na zijn ondergang, opgevolgd door het rijk der Meden en Perzen onder koning Cyrus II, die in diverse Bijbelvertalingen ook wel Kores genoemd wordt. Na de dood van Belsazar benoemde hij Darius tot onderkoning van het kernland Babylon.

Evenals koning Nebukadnezar bezaten de koningen der Meden en Perzen absolute macht, zoals, onder andere, blijkt uit het boek Ester. Er was wel een beperking. Formeel was koning Cyrus ondergeschikt aan de wetten der Meden en Perzen, die hij zelf, of die in zijn naam werden uitgevaardigd. In de praktijk kon de koning de wet echter manipuleren, zodat hij toch zijn zin kreeg. Voor een onderkoning als Darius was dat niet mogelijk. Voor hem was de wet heilig, zoals uit dit verhaal blijkt.

Na de overgave van Babel zal het Babylonische kernland in wanorde zijn achtergebleven. Darius benoemt daarom honderd twintig bestuurders in verschillende functies (vers 8). Uit die honderd twintig kiest hij vervolgens drie topbestuurders, die tot Satraap benoemd worden. Daniël was één van hen.

Er staat niet waar die honderd twintig bestuurders vandaan kwamen, maar het is waarschijnlijk dat zij voor een groot deel gekozen werden uit het voormalige ambtenarenkorps van koning Belsazar.

Daniël 6:1-6

- ¹ Darius, de Meder, ontving het koningschap toen hij ongeveer tweeënzestig jaar oud was.**
- ² Het behaagde Darius over het koninkrijk honderd twintig stadhouders aan te stellen, die over heel het koninkrijk verdeeld zouden zijn,**
- ³ en over hen drie rijksbestuurders, van wie Daniël er een was. Aan hen moesten die stadhouders verantwoording afleggen, opdat de koning niet benadeeld werd.**
- ⁴ Toen overtrof deze Daniël de rijksbestuurders en de stadhouders, omdat er een uitzonderlijke geest in hem was. De koning overwoog hem over heel het koninkrijk aan te stellen.**
- ⁵ Daarop gingen de rijksbestuurders en de stadhouders zoeken naar een grond voor een aanklacht tegen Daniël inzake het koninkrijk, maar zij konden geen enkele grond voor een aanklacht, of iets verkeers vinden, omdat hij betrouwbaar was en er geen nalatigheid of iets verkeers bij hem te vinden was.**
- ⁶ Toen zeiden deze mannen: Wij zullen tegen deze Daniël geen enkele grond voor een aanklacht vinden, tenzij wij iets tegen hem vinden in de wet van zijn God.**

Satraap; de deur naar rijkdom

Zoals gezegd, waren er drie topambtenaren, die Babel op bevel van koning Darius het land Babel bestuurden. Daniël stak met kop en schouders boven hen uit. Hij was zo goed, dat Darius overwoog om hem over het gehele koninkrijk aan te stellen (vers 4). Daarmee zouden zijn twee mede-satrapen niet alleen hun baan kwijtraken, maar ook een rijke bron van inkomsten. Want hoge bestuurders konden naar eigen inzicht belasting heffen. Na afdracht van het verplichte deel aan de koning, was de rest voor hen. Een positie als Satraap was daarom een garantie voor grote rijkdom.

Daniël was een eerlijk mens. Die zou nooit toestaan, dat ondergeschikten van hem het land plunderden. Ze moesten hem dus kwijt. De Satrapen zijn slim. Er is niets op Daniël als bestuurder aan te merken. Maar hij heeft één zwakke plek; dat is zijn liefde tot de allerhoogste God en de nauwgezetheid,

waarmee hij de wet van God naleefde.

Daniël 6:7-10

⁷ ***Zo kwamen deze rijksbestuurders en stadhouders eensgezind bij de koning en zeiden het volgende tegen hem: Koning Darius, leef in eeuwigheid!***

⁸ ***Al de rijksbestuurders van het koninkrijk, de machthebbers, de stadhouders, de raadslieden en de landvoogden, zijn na onderling beraad van mening dat er een koninklijk besluit moet worden opgesteld en een verbod moet worden bekrachtigd, dat al wie binnen dertig dagen een verzoek zal richten aan welke god of mens ook, behalve aan u, o koning, in de leeuwenkuil zal worden geworpen.***

⁹ ***Nu dan, koning, stel het verbod op en onderteken het bevelschrift, dat niet veranderd mag worden, volgens de wet van Meden en Perzen, die niet mag worden herroepen.***

¹⁰ ***Daarop ondertekende koning Darius het bevelschrift en verbod.***

Een wet van Meden en Perzen

Het is een heel sluw plan, dat de samenzweerdere bedenken. Ze maken slim gebruik van de ijdelheid van de koning om een wet te laten aannemen, die Daniël niet kan gehoorzamen. Als de wet eenmaal is aangenomen, hoeven ze Daniël alleen nog maar te betrappen.

Waarschijnlijk was het voorgestelde plan nadelig voor de positie van Darius. Want het is nauwelijks aannemelijk dat een dergelijke persoonsverheerlijking van een onderkoning, koning Cyrus zou kunnen plezieren. Menselijke hoogmoed triomfeert hier over nuchter verstand.

De leeuwenkuil

In het Babylonische rijk was executie door verbranding in een vurige oven een normale procedure.

De Meden en Perzen maakten een einde aan die gewoonte. De reden daarvoor was, dat de Perzen sterk beïnvloed waren door Zoroaster (Zarathoestra), die leefde rond 628-551 v. Chr. Zijn belangrijkste geschrift is bekend als De Avesta. Zijn leidende godheid was Ahuramazda (wijze heer).

Deze heidense religie beschouwde vuur als iets heiligs dat niet kon worden toegepast voor executies. Dus kwam de leeuwenkuil daarvoor in de plaats.

Daniël 6:10-14

¹⁰ ***Daarop ondertekende koning Darius het bevelschrift en verbod.***

¹¹ ***Toen Daniël te weten kwam dat dit bevelschrift ondertekend was, ging hij zijn huis binnen. Nu had hij in zijn bovenvertrek open vensters in de richting van Jeruzalem. Op drie tijdstippen per dag ging hij op zijn knieën, bad hij en dankte hij voor het aangezicht van zijn God, precies zoals hij voordien had gedaan.***

¹² ***Toen kwamen deze mannen eensgezind bij zijn huis en troffen Daniël aan, terwijl hij bad en smeekte om genade voor het aangezicht van zijn God.***

¹³ ***Meteen kwamen zij naar voren en zeiden in de tegenwoordigheid van de koning over het verbod van de koning: Hebt u niet een verbod ondertekend dat iedereen die binnen dertig dagen een verzoek zou richten aan welke god of mens ook, behalve aan u, o koning, in de leeuwenkuil zou worden geworpen? De koning antwoordde en zei: Dat woord staat vast volgens de wet van Meden en Perzen, die niet mag worden herroepen.***

¹⁴ ***Toen antwoordden en zeiden zij in de tegenwoordigheid van de koning: Daniël, een van de ballingen uit Juda, heeft op u, o koning, en op het verbod dat u ondertekend hebt, geen acht geslagen, maar op drie tijdstippen per dag doet hij zijn gebed.***

Daniël blijft standvastig

Als Daniël van de wet hoort, weet hij dat hij in de problemen kan komen. Hij was immers gewoon om driemaal per dag tot God te bidden. Velen zouden besluiten voortaan in het geheim tot God te bidden. Daniël niet. Hij zet de ramen van zijn huis richting Jeruzalem wijd open (vers 11). Met zijn gezicht naar Jeruzalem gericht bidt en dankt hij God op luide toon. Iedereen, die zich dicht bij zijn huis bevond, kon dat zien en horen.

De twee Satrapen hebben zich ondertussen strategisch opgesteld om Daniël te betrappen. De overtreding wordt geconstateerd. Daarop vertrekken ze spoorlags naar de koning om Daniël aan te klagen. Zij herinneren de koning aan de wet – die een wet van Meden en Perzen is en niet herroepen kan worden (vers 13) – en klagen Daniël aan (vers 14).

NB: De gewoonte neer te knielen, tijdens het gebed, was toen algemeen onder het Jodendom verspreid. Tegenwoordig bidt een jood staande, eventueel vergezeld van korte, ritmische buigingen in de richting van Jeruzalem. Volgens rabbinale bronnen kwam aan de gewoonte te knielen bij het bidden, een einde, toen dat een algemene christelijke gewoonte was geworden.

Vraag: Bidden wij voor het eten in het openbaar? Of schamen we ons daarvoor.

Daniël 6:15-18

¹⁵ Toen de koning dit woord hoorde, nam hij het zichzelf zeer kwalijk en hij zette zijn hart erop om Daniël te verlossen. Tot zonsondergang spande hij zich in om hem te redden.

¹⁶ Toen kwamen deze mannen weer eensgezind bij de koning en zeiden tegen de koning: Weet, o koning, dat het een wet van Meden en Perzen is dat geen enkel verbod of besluit dat de koning heeft opgesteld, veranderd mag worden.

¹⁷ Toen gaf de koning bevel en men haalde Daniël en wierp hem in de leeuwenkuil. De koning nam het woord en zei tegen Daniël: Uw God, Die u voortdurend vereert – Hij zal u verlossen.

¹⁸ Er werd een steen gebracht en op de opening van de kuil gelegd. De koning verzegelde die met zijn ring en de ring van zijn machthebbers, zodat de maatregel met betrekking tot Daniël niet veranderd kon worden.

In de val gelopen

De koning beseft, dat hij in de val gelopen is en kan er niets aan doen. Want inbreuk op de wet zou zeker aan zijn baas – koning Cyrus – gemeld worden en dat zou hem de kop kosten. Hij probeert op alle mogelijke wijzen Daniël te redden. Hij heeft niet veel tijd, want de wet eiste, dat de straf voor zonsondergang uitgevoerd zou worden. Als het bijna zover is, komen de samenzweerders weer naar de koning. Zij eisen van hem, dat hij de straf uitvoert (in feite bedreigen ze hem). De koning kan geen kant uit en zwicht. Daniël wordt in de leeuwenkuil neergelaten en de opening wordt verzegeld (vers 18).

Daniël 6:19-23

¹⁹ Toen vertrok de koning naar zijn paleis. De nacht bracht hij vastend door. Geen enkele vorm van vermaak liet hij bij zich brengen. Zijn slaap was ver van hem geweken.

²⁰ Vroeg in de morgen, toen het licht werd, stond de koning op. Haastig vertrok hij naar de leeuwenkuil.

²¹ Toen hij in de nabijheid van de kuil gekomen was, riep hij naar Daniël, met droeve stem. De koning nam het woord en zei tegen Daniël: Daniël, dienaar van de levende God, heeft uw God, Die u voortdurend vereert, u van de leeuwen kunnen verlossen?

²² Toen sprak Daniël tot de koning: O koning, leef in eeuwigheid!

²³ Mijn God heeft Zijn engel gezonden en Hij heeft de muil van de leeuwen toegesloten. Ze hebben mij geen letsel toegebracht, omdat ik voor Hem onschuldig ben bevonden. Ook tegen u, o koning, heb ik geen misdaad begaan.

Daniël en Darius waren bevriend

Uit de gelezen testen blijkt dat de profeet Daniël niet alleen de eerste raadgever van koning Darius was, maar tevens zijn vriend. Hij hele nacht wordt Darius gekweld door het lot, dat Daniël ondergaat. Hij doet geen oog dicht. Heel vroeg in de ochtend, als het maar net licht begint te worden, spoed hij zich naar de leeuwenkuil. Was hij naar beneden roept is ontroerend van inhoud: **Daniël, dienaar van de levende God, heeft uw God, Die u voortdurend vereert, u van de leeuwen kunnen verlossen?**

Het moet haast een anticlimax zijn geweest. Daniël antwoordt en, evenals in vorige hoofdstukken, keurig volgens het hofprotocol en opent met een saluut aan de koning – **O koning, leef in eeuwigheid!**

Hij is ongedeerd! Een engel van God heeft hem de gehele nacht beschermd.

Daniël 6:24-25

²⁴ Toen werd de koning zeer verheugd daarover, en hij beval Daniël uit de kuil te trekken. Toen Daniël uit de kuil was getrokken, werd er geen enkel letsel bij hem aangetroffen, omdat hij op zijn God had vertrouwd.

²⁵ Vervolgens beval de koning en men haalde die mannen die Daniël openlijk hadden beschuldigd, en men wierp hen, hun kinderen en hun vrouwen, in de leeuwenkuil. Zij hadden de bodem van de kuil nog niet bereikt, of de leeuwen maakten zich van hen meester en verbrijzelden al hun beenderen.

Weg is de neerslachtige stemming. Een gevoel van uitzinnige vreugde overweldigt koning Darius. Zijn vriend Daniël leeft nog! Aan de wet van Meden en Perzen is voldaan. Daniël wordt uit de kuil opgetrokken en tot ieders stomme verbazing blijkt hij geheel ongedeerd.

De kansen zijn gekeerd en koning Darius buit de nieuw ontstane situatie onmiddellijk uit. Zijn politieke tegenstanders worden allen opgepakt en geëxecuteerd, samen met hun gezinnen. Zo heeft hij niet alleen zijn topadviseur terug, maar zich tevens ontdaan van z'n tegenstanders en aldus z'n positie als koning van Babylon versterkt.

De engel die de leeuwen heeft bedwongen is nu verdwenen. De leeuwen hebben al een etmaal niets gegeten en zijn uitgehongerd. Voordat de veroordeelden de bodem raken maken de roofdieren zich meester van hun slachtoffers.

Daniël 6:26-28

²⁶ Toen schreef koning Darius aan alle volken, natiën en talen die op heel de aarde woonden: Moge uw vrede toenemen!

²⁷ Er wordt door mij bevel gegeven dat men in heel het machtsgebied van mijn koninkrijk zal beven en sidderen voor het aangezicht van de God van Daniël, want Hij is de levende God, en houdt voor eeuwig stand. Zijn Koninkrijk gaat niet te gronde, en Zijn heerschappij duurt tot het einde.

²⁸ Hij verlost en redt, Hij doet tekenen en wonderen in de hemel en op de aarde, Hij, Die Daniël heeft verlost uit de klauwen van de leeuwen.

Daniël 6 sluit met een opmerkelijke uitspraak van koning Darius. Het is een lofprijs op de levende God, die hij als een proclamatie in heel zijn rijk rondstuurt.

Daniël 6:29

En het ging deze Daniël voorspoedig onder het koningschap van Darius en onder het koningschap van Kores, de Pers.

Het is niet bekend hoe lang Daniël zijn functie uitoefende. Toen hij Satraap onder koning Darius werd, was hij al in de tachtig. Joodse bronnen melden, dat hij maar één a twee jaar Darius diende en enige tijd later terugkeerde naar Kanaän en daar stierf.

Andere bronnen zeggen, dat Darius na een jaar stierf werd en dat koning Cyrus (Kores) zelf de regering over Babylon naar zich toe trok. Volgens Daniël 1:21 eindigde Daniëls actieve loopbaan in ***het eerste jaar van koning Cyrus***. Dat was waarschijnlijk enkele maanden na de dood van Darius de Meder.

Op een leeftijd van ergens tussen de 80-85 jaar ging Daniël eindelijk met pensioen. Twee jaar later, in het derde jaar van Cyrus, ontving hij de visioenen van hoofdstuk 10-12. Waarschijnlijk heeft het boek Daniël, kort daarna, z'n definitieve vorm gekregen.

Na het derde jaar van Cyrus verdwijnt Daniël uit de gewijde geschiedenis.